

PROGRAM DELA

ZA LETO 2019

Medobčinska splošna knjižnica

Žalec

Brez nje ne gre ...

Brez nje ne gre ...

Brez nje ne gre ...

Brez nje ne gre ...

Brez nje ne gre ...

KAZALO

<i>I. Uvod</i>	3
<i>II. Zakonske osnove</i>	3
<i>III. Organi knjižnice</i>	4
<i>IV. Ustanoviteljstvo</i>	5
<i>V. Organiziranost knjižnične mreže</i>	5
<i>VI. Kadrovska struktura in kadrovski načrt</i>	6
<i>VII. Knjižnično gradivo – načrt nabave</i>	7
<i>VIII. Uporabniki</i>	9
<i>IX. Odprtost organizacijskih enot – načrt odprtosti izposojevališč</i>	10
<i>X. Dodatna dejavnost</i>	10
<i>XI. Izpostavljeno, ker je nujno oz. zelo pomembno</i>	12
<i>XII. Načrt investicij in investicijskega vzdrževanja</i>	13
<i>XIII. Lastna sredstva</i>	13
<i>XIV. Zaključek</i>	13

I. UVOD

Program dela za leto 2019 opredeljuje načrtovano vsebino, obseg in organizacijo dela v Medobčinski splošni knjižnici Žalec. Pri pripravi programa smo upoštevali določila stroke, našo stopnjo razvitosti in zakonodajo.

V pripravo programa dela so bili povabljeni vsi sodelavci, večina se jih je aktivno vključila z idejami in predlogi, ki bi spodbujali kakovosten razvoj knjižnične dejavnosti v Spodnji Savinjski dolini. Predlog programa dela je šel skozi vse faze obravnave.

Pri pripravi programa dela smo upoštevali zakonske osnove, ki jih navajamo v nadaljevanju, vsekakor pa smo sledili sodobnim trendom v knjižničarstvu. Program je pripravljen varčevalno, realno in racionalno, zato ni spisek želja.

Brezposelnost, izguba delovnih mest oz. problem presežnih delavcev, socialne stiske ... – vse to so situacije, ki v knjižnico vodijo vedno več ljudi. Kako jim pomagati, kaj jim nuditi - mora biti naša skupna odločitev.

Knjižnica skrbi, da postajajo občani funkcionalno in finančno pismeni (v teh časih je finančna pismenost ključnega pomena), nudi jim možnosti dela na računalniku, brskanja po internetu (še vedno je ogromno ljudi brez računalnika), pomeni jim prostor druženja, tkanja prijateljskih vezi, je prostor, kjer se na prireditvah srečujejo enako misleči ... V knjižnico redno prihajajo občani, ki berejo dnevno časopisje (saj si ga mnogi ne morejo privoščiti) ... Za vedno več ljudi je knjižnica tretji prostor, saj v njej, poleg službe in doma, preživijo največ časa. Knjižnica je dnevna soba lokalne skupnosti, zato mora biti temu primerno urejena.

Naša knjižnica želi stopati v korak s sodobno tehnologijo, želi biti potrebna in všečna vsem prebivalcem lokalne skupnosti, zato bomo izvajali zelo raznolike aktivnosti in z uporabniki komunicirali tudi prek sodobnih komunikacijskih sredstev in družbenih omrežij. Predpogoj za dobro in uspešno knjižnico pa so dobri knjižničarji, zato bomo skrbeli za stalno izobraževanje in izpopolnjevanje.

II. ZAKONSKE OSNOVE

Strokovno delovanje, status in poslovanje Medobčinske splošne knjižnice Žalec temelji na določbah:

- *Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec,*
- *Zakona o knjižničarstvu,*
- *Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic,*
- *Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe,*
- *Pravilniku o razvidih knjižnic,*
- *Pravilniku o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic,*
- *Zakona o uresničevanju javnega interesa na področju kulture,*
- *Zakona o zavodih ...*

Na poslovanje knjižnice vplivajo tudi drugi predpisi in zakoni:

- *Zakon o javnem naročanju,*
- *Zakon o računovodstvu,*
- *Zakon o avtorski in sorodnih pravicah,*
- *Zakon o varstvu osebnih podatkov,*
- *Predpisi s področja varnosti in zdravja pri delu, Računovodski standardi,*
- *Kolektivna pogodba za javni sektor,*
- *Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti ...*

Delovanje knjižnice urejajo interni akti:

- *Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja Medobčinske splošne knjižnice Žalec,*
- *Pravilnik o obratovalnem in delovnem času javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec,*
- *Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest Javnega zavoda Medobčinska splošna knjižnica Žalec in mnogi drugi.*

Vsekakor pa želimo in skušamo slediti Standardom za splošne knjižnice.

III. ORGANI KNJIŽNICE

Svet knjižnice sestavlja sedem članov, od tega so štirje člani predstavniki ustanovitelja (Vida Štingl in Nejc Šporin sta predstavnika Občine Žalec, Alja Bratuša in Marta Vehovar sta predstavnici občin Braslovče, Polzela, Prebold, Tabor in Vranksko), ena članica je predstavnica uporabnikov (Lea Uranko), dva člana pa sta predstavnika delavcev (Bojan Uranjek in Valerija Jerman). Valerija Jerman je predsednica sveta, Nejc Šporin pa njen namestnik. Svet knjižnice v tej sestavi je pričel delovati 29. 6. 2018.

Pristojnosti sveta knjižnice so:

- *nadzira zakonitost dela in poslovanja zavoda,*
- *spremlja, analizira in ocenjuje delovanje zavoda,*
- *predlaga ustanoviteljicam revizijo poslovanja, ki jo lahko opravi tudi notranji revizor,*
- *daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskega načrtu, načrtu nabav in k zavodski kolektivni pogodbi ter nadzira njihovo izvajanje*
- *daje soglasje k cenam javnih kulturnih dobrin,*
- *imenuje in razrešuje direktorja,*
- *sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem,*
- *opravlja druge naloge v skladu z aktom o ustanovitvi javnega zavoda.*

Strokovni svet sestavljajo: Irena Verbič (predsednica), Biserka Neuholt Hlastec, Neža Zagoričnik, Natalija Žikić Starič, Polonca Bajc Napret, Andreja Hutinski in Karmen Kreže. V tej sestavi so bili člani potrjeni 29. 6. 2018.

Strokovni svet zlasti:

- *spremlja in ocenjuje delovanje zavoda in politiko njegovih ustanoviteljev,*
- *ugotavlja ustreznost strateškega načrta in programa dela glede na namen ustanovitve zavoda,*
- *obravnava vprašanja s področja strokovnega dela zavoda in daje direktorju mnenja, predloge in pobude za reševanje teh vprašanj,*
- *daje predhodno mnenje svetu zavoda k imenovanju in razrešitvi direktorja zavoda,*
- *daje predhodno mnenje k zavodski kolektivni pogodbi,*
- *daje druge pobude in predloge v zvezi z delovanjem zavoda,*
- *druge zadeve, določene z aktom o ustanovitvi zavoda.*

Jolanda Železnik sem postala direktorica 31.12.2006. Hkrati opravljam funkcijo poslovnega in programskega direktorja. Direktorica predstavljam in zastopam knjižnico neomejeno, organiziram in usklajujem poslovanje knjižnice, določam poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje, sprejemam druge odločitve, pomembne za uresničevanje smotrov in ciljev knjižnice, in strokovno vodim knjižnico. Mandat direktorice traja 5 let, tretji mandat sem pričela 31.12.2016.

IV. USTANOVITELJSTVO

Ustanoviteljice Medobčinske splošne knjižnice so naslednje občine:

<i>Občina Braslovče</i>	<i>12%</i>
<i>Občina Polzela</i>	<i>13%</i>
<i>Občina Prebold</i>	<i>12%</i>
<i>Občina Tabor</i>	<i>4%</i>
<i>Občina Vranksko</i>	<i>6%</i>
<i>Občina Žalec</i>	<i>53%</i>

Vsako leto z vsemi občinami sklenemo Pogodbo o zagotavljanju knjižnične dejavnosti za tekoče leto, vendar večinoma ne za zneske, ki jih načrtujemo in izražajo naše potrebe.

Finančna obveznost za skupne stroške se med ustanoviteljice razdeli premosorazmerno s številom prebivalcev, stroške knjižnične dejavnosti, ki nastanejo neposredno na območju ustanoviteljice oz. občine, pa krije vsaka ustanoviteljica oz. občina sama, torej tudi stroške investicij in investicijskega vzdrževanja.

Medobčinska splošna knjižnica Žalec je vpisana v sodni register pri Okrožnem sodišču v Celju pod zaporedno številko 1/7500/00.

Sedež knjižnice: Aškerčeva 9a, 3310 Žalec.

Matična številka: 1708520

Šifra dejavnosti: 92.511

Davčna številka: 41123506

TRR: 01390-6033657908

V. ORGANIZIRANOST KNJIŽNIČNE MREŽE

Medobčinska splošna knjižnica Žalec ima v sestavi naslednje organizacijske enote:

Občinsko knjižnico Braslovče

Občinsko knjižnico Polzela

Občinsko knjižnico Prebold

Občinsko knjižnico Tabor

Občinsko knjižnico Vranksko

Občinsko knjižnico Žalec

Krajevno knjižnico Griže

Krajevno knjižnico Liboje

Krajevno knjižnico Petrovče

Krajevno knjižnico Ponikva in

Krajevno knjižnico Šempeter.

Pogoj za krajevno knjižnico izpolnjuje le Krajevna knjižnica Ponikva, saj so ostale manj kot 4 kilometre oddaljene od osrednje knjižnice ali druge krajevne knjižnice (po Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe).

V vseh enotah nudimo obiskovalcem podobne storitve:

- izposojajo knjižničnega gradiva na dom in/ali v čitalnico,*
- medknjižnično izposojajo,*

- prireditve za otroke in odrasle,
- uporabo OPAC-a,
- uporabo interneta,
- uporabo elektronskih podatkovnih baz in še mnoge druge.

V osrednji enoti imamo od 26. 9. 2006 vsem občinam ustanoviteljicam skupen domoznanski oddelek, v katerem je zbirka domoznanskega gradiva za vso Spodnjo Savinjsko dolino.

Vse enote so avtomatizirane in vidne v elektronskem katalogu Cobiss/Opac.

Zaposleni v organizacijskih enotah bodo:

intenzivno ugotavljali potrebe po gradivu, motivirali uporabnike za uporabo knjižnic, organizirali kulturne in izobraževalne prireditve za otroke in mladino, izposojali knjižnično gradivo, svetovali in pomagali pri izboru gradiva, vzgajali in izobraževali uporabnike za pravilno uporabo knjižnice.

Osrednja knjižnica v Žalcu bo skrbela za:

nabavo in obdelavo gradiva, pridobivanje in obdelovanje domoznanskega gradiva, strokovno svetovalno dejavnost za razvoj knjižnic, upravljanje in strokovno vodenje knjižnic, izdelavo strokovnih informacij, medknjižnično izposajo, spremljanje in uvajanje novosti v dejavnost knjižnic, vzdrževanje komunikacijske tehnologije in programske opreme ter dopolnilno izobraževanje kadra + katalogizacija.

VI. KADROVSKA STRUKTURA in KADROVSKI NAČRT

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti, **ki določa minimalne pogoje**, narekuje, da bi morala imeti Medobčinska splošna knjižnica Žalec 21 zaposlenih, Standardi za splošne knjižnice pa predvidevajo 31 zaposlenih. Imamo jih 14. Glede na omenjeni pravilnik dosegamo 67 % zaposlenost, glede na standarde pa 45%.

Posnetek stanja – november 2018:

Jolanda Železnik, direktorica,

Irena Štusej, bibliotekarka,

Irena Verbič, višja knjižničarka,

Andreja Hutinski, višja knjižničarka,

An Poet, knjižničar (dolgotrajna bolniška odsotnost),

Karmen Kreže, bibliotekarka,

Bojan Uranjek, informatik VII/1,

Laura Jelen, bibliotekarka za polovični delovni čas v Žalcu, polovični pa v Občinski knjižnici Braslovče,

Valerija Jerman, bibliotekarka za polovični delovni čas v Občinski knjižnici Vransko in polovični v Žalcu,

Nina Trbovšek, strokovna sodelavka V,

Lea Felicijan, bibliotekarka za 25 ur tedensko v Občinski knjižnici Prebold in 15 ur v Občinski knjižnici Braslovče,

Renata Novak, bibliotekarka v Občinski knjižnici Polzela,

Tina Uranko, knjižničarka,

Tanja Pilih, knjižničarka,

Anja Štorek, javna delavka

Matevž Čadej, javni delavec in

Lucija Cestnik, nadomeščanje daljše bolniške odsotnosti.

Od 14 zaposlenih ima stalno prebivališče v Občini Žalec 7 javnih uslužbencev, v Občini Prebold 1, v Občini Vransko 1, v Občini Celje 1, v Občini Polzela 1, v Občini Braslovče 1, v Občini Hrastnik 1 in v Občini Vojnik 1.

V letu 2019 načrtujemo tri javne delavce.

Nosilni poklici strokovnih delavcev so: bibliotekar, višji knjižničar in knjižničar. Zgoraj omenjeni pravilnik določa razmerje 70% bibliotekarjev in višjih knjižničarjev ter 30% drugih strokovnih delavcev. Pri nas je razmerje 64 % : 36 %.

Za uspešno delo knjižnice je zaslužna dobra notranja organizacija dela in optimizacija delovnih procesov. Kljub temu kadrovska podhranjenost otežuje izpolnjevanje nalog knjižnice in strokovni razvoj.

Povprečna starost zaposlenih: 44,8 let.

Kadrovsko načrtovanje za leto 2018

Poleg že zaposlenih nujno potrebujemo še dva knjižničarja in enega bibliotekarja.

Koliko bo v Medobčinski splošni knjižnici Žalec (in po posameznih enotah) znašal načrtovan strošek dela v letu 2019 je razvidno iz priloge.

Ves čas bomo sledili razpisanim strokovnim spopolnjevanjem v obliki tečajev, seminarjev in delavnic, kajti le sprotno dopolnjevanje in nadgrajevanje knjižničarskega, informacijskega, splošnega in drugih znanj, je porok za uspešno delo v osrednji kulturno informacijski ustanovi. Potrebe uporabnikov po znanju, izobraževanju, informiranju, druženju in kulturi so vedno večje, kakovostno jih lahko zadovolji le izobražen in strokovno napreden ter usposobljen knjižničar. Temelj uspešnosti in prepoznavnosti je izobražen, motiviran in prijazen knjižničarski delavec. Izobraževanju bomo zato dajali absolutno prednost. V ta namen bomo porabljali lastna sredstva, če nam jih ustanovitelji ne bodo zagotovili.

Udeležili se bomo strokovne ekskurzije v organizaciji DBC (predvidoma maja 2019) in še strokovne ekskurzije v lastni režiji (zaradi ekskurzije bodo morda enote zaprte), odšli bomo tudi na ogled knjižnic po Sloveniji (primeri dobrih praks), obiskovali bomo knjižne sejme doma in v tujini, tečajev in delavnic, ki učijo komuniciranja, ki gradi mostove med ljudmi ... Direktorica se bo udeležila tudi strokovnih ekskurzij, ki jih organizira Združenje splošnih knjižnic, prav tako izobraževanj oz. posvetovanj ZBDS ter drugih izobraževalnih oblik različnih vsebin – od komuniciranja (NLP in podobno) in vodenja do poslovne odličnosti. Od januarja do aprila 2019 bo obiskovala Akademijo za poslovni bonton pri Kseniji Benedetti.

VII. KNJIŽNIČNO GRADIVO — NAČRT NABAVE

Iz tabele je razvidno, koliko smo skladno z normativi in standardi načrtovali za nakup knjižničnega gradiva po posameznih občinah. Znesek občin predstavlja polovico potrebnih sredstev, drugo polovico bi naj prispevalo Ministrstvo za kulturo. Planirana vrednost ne bo dosežena. Težko je za takšno stanje kriviti zgolj lokalne skupnosti, ker ne odmerjajo načrtovanih vrednosti, saj je v zadnjih letih sredstva za nakup gradiva najbolj zmanjšalo resorno ministrstvo.

Obseg sredstev, ki jih bodo za nakup knjižničnega gradiva občine vnesle v proračun in primerjava z načrtovanimi (izhajamo iz poprečne cene 17,3 €):

Občina	št. preb.	načrtovana sredstva v € za nakup gradiva	od tega predviden delež občine 1/2
Braslovče	5524	21024	10512
Polzela	6172	23491	11745
Prebold	5068	19289	9644
Tabor	1668	6348	3174
Vransko	2602	9903	4951
Žalec	21243	80851	40425
SKUPAJ	42277	160906	80453

4.000 € načrtujemo za nakup podatkovnih baz, 13.000 € za nakup serijskih publikacij in 4.000 € za nakup domoznanskega gradiva.

Podrobneje je načrt nakupa knjižničnega gradiva opredeljen v Dokumentu o nabavni politiki iz januarja 2011 in Načrtu nakupa knjižničnega gradiva za leto 2019, v katerem so zapisani kriteriji nakupa oz. prirasta gradiva, merila za vrednotenje kakovosti in dostopnosti načrtovanega nakupa knjižničnega gradiva, aktualiziranje knjižnične zbirke, vsebinski kriteriji, po katerih bo knjižnica oblikovala letni nakup gradiva, okvirni vsebinski kriteriji, cilji, ki jih želi knjižnica doseči z načrtovanim nakupom in utemeljitev zastopanosti tematskih oz. predmetnih področij. Oba omenjena dokumenta sta objavljena na spletni strani knjižnice (www.zal.sik.si).

Tudi na tem mestu izpostavljamo, da bomo pri nabavi knjižničnega gradiva skušali slediti kriteriju 60% stroke in 40% leposlovja. Za mladino in otroke bomo skušali zagotavljati 30% gradiva. Ves čas pa bomo čim bolj upoštevali potrebe uporabnikov, ki jih izražajo na posebnem obrazcu. Upoštevali bomo tudi posamezne skupine s posebnimi potrebami.

Poleg konvencionalnih gradiv bomo upoštevali tudi interese in želje uporabnikov nabavljali tudi nekonvencionalna gradiva. Žal pa bomo morali upoštevati tudi prostorske pogoje. V Žalcu nimamo primerne prostora za hranjenje video kaset, dvd-jev in cd-jev. Situacija je podobna skoraj v vseh enotah. Najbolj utesnjeno je poleg Žalca, v Petrovčah in Libojah.

Tudi v letu 2019 bomo ponujali uporabo elektronskih podatkovnih baz v koordinaciji z Osrednjo knjižnico Celje.

V svojo zbirko bomo vključili tudi e-knjige.

Sicer pa načrt nakupa knjižničnega gradiva predvideva 90 % tiskanih medijev (knjig, brošur, periodičnega gradiva) in 10 % neknjižnega gradiva.

Načrt nakupa neknjižnega gradiva zajema:

- glasbene posnetke, videograme, elektronske medije (zgoščenke, multimedija) in igrače za otroke (30 %),
- glasbene posnetke, igrane filme in izobraževalne dvd-je za odrasle (65 %),
- notno gradivo,
- elektronske podatkovne zbirke z možnostjo oddaljenega dostopa,
- domoznansko neknjižno gradivo: fotografije, razglednice, zemljevidi, drobni tiski (5 %).

Domoznansko neknjižno gradivo pridobivamo še z drugimi orodji nabavne politike, predvsem z darovi.

Vsekakor bomo uporabnikom nudili širok izbor knjižničnega gradiva, ki bo ustrezal njihovim potrebam po informacijah in željam po izobraževanju, kulturi, raziskovanju in znanstvenemu delu ter razvedrilu.

Osnovni namen letne nabave knjižničnega gradiva je:

- slediti kriterijem in strokovnim priporočilom,
- pridobiti kar največ novih naslovov, s čimer je zagotovljena raznolikost znanja, dvigovati kakovost knjižnične zbirke z nadomeščanjem izrabljenega gradiva z novimi izdajami ter z zamenjavo zastarelih vsebin z novimi, svežimi,
- zagotoviti ustrezno število izvodov gradiva glede na potrebe in pričakovanja uporabnikov,
- skrbno nabavljati gradivo, pomembno za naše okolje, za domoznanski oddelek,
- z nabavno politiko bomo aktivno podpirali vse projekte, usmerjene v promocijo branja in dvig bralne kulture.

Ves čas bomo iskali najugodnejše ponudnike, se pogajali za čim večje popuste, veseli pa bomo tudi aktualnih darov. Gradivo bomo kupovali pri različnih založbah oz. zastopnikih.

Skladno s pravili stroke bomo sproti odpisovali neaktualno, zastarelo in poškodovano gradivo.

Za dopolnjevanje zbirke (vsebinsko in tehnično) sta odgovorni Irena Verbič in Laura Jelen, ki nabavljata gradivo skladno z razpoložljivimi sredstvi in v sodelovanju z direktorico, vodji posameznih oddelkov in enot, po posvetu z ostalimi sodelavci, upoštevajoč pobude in interese uporabnikov, ob stalnem spremljanju nabavnih kriterijev. Pri obdelavi gradiva jima pomagata Valerija Jerman in Tanja Pilih. Posebnost je nabava domoznanskega gradiva, ki ga nabavlja Karmen Kreže, v sodelovanju z direktorico in drugimi (tudi eksternimi) strokovnjaki. Za evidenco nabave in stanja serijskih publikacij je zadolžena Laura Jelen. Vsi omenjeni presojujejo ponudbo skladno s prej omenjenima dokumentoma in s svojim strokovnim znanjem selekcionirajo oz. ugotavljajo ustreznost pobud in interesov uporabnikov. Če presodijo, da je nakup smotrni, ga opravijo, v nasprotnem primeru pa ne.

VIII. UPORABNIKI

V letu 2019 načrtujemo ohranitev vpisa novih članov in ohranitev aktivnih članov glede na leto prej. Precej nerealno je iz leta v leto pričakovati večji vpis (in porast ostalih kazalnikov) ob vedno manjših sredstvih, namenjenih za knjižnično dejavnost. Mi se sicer trudimo in naredimo ogromno za promocijo in prepoznavnost knjižnice, saj knjižnico obiskuje le 17 % prebivalcev te doline. Želimo, da bi jo spoznali in obiskovali tudi vsi ostali.

Prireditveno dejavnost enačimo z ostalimi aktivnostmi v knjižnici. Prek prireditve ljudje spoznajo knjižnico, se z njo zblížajo in morda v njej tudi ostanejo.

Vsekakor je pomemben tudi izbor ustreznih gradiv in izposojni pogoji, odnos strokovnih delavcev do uporabnikov ter urejenost knjižničnih prostorov. Človek je razumno, še bolj pa emocionalno bitje, zato je še posebej pomemben odnos do uporabnikov in njihovo počutje v prostoru, v katerem se nahajajo.

Izposojni rok za knjižno gradivo je 21 dni, seveda pa bo možno izposojeno gradivo večkrat podaljšati, če nanj nihče ne bo čakal – tehnološki napredek omogoča različne tehnike in oblike podaljšav. Če bo potrebno, bomo rok izposoje tudi skrajšali – predvsem za gradivo, ki je na seznamih bralnih projektov.

Število izposojenih enot in število obiskov naj ne bi bilo manjše glede na predhodno leto.

Uporabnike bomo navajali in vzgajali za samostojno iskanje gradiva po knjižnici in po elektronskem katalogu. V ta namen bomo organizirali hitre brezplačne tečaje iskanja gradiva po Cobissu in drugih uporab e-knjižnice.

Posebno pozornost bomo namenili vzgajanju mladih za uporabo knjižnice. Želimo, da bi jim bila knjižnica

prijazna, zato bomo organizirali razne prireditve, ki jih navajamo pod rubriko »spremljajoča dejavnost«. Pri tem se bomo tudi v bodoče povezovali z vrtci in šolami v lokalni skupnosti.

Pozornost bomo posvečali ljudem s posebnimi potrebami. Brali bomo oskrbovancem Doma upokojencev na Polzeli, Doma Nine Pokorn Grmovje, Našega doma na Vranskem in Doma upokojencev Prebold (letno cca 14 branj v vsakem domu). Beremo tudi varovancem centra MUC, društva Sožitje in skupini Podmornica. Upoštevali bomo tudi potrebe slabovidnih in slušno prizadetih v lokalni skupnosti.

Tudi na dom bomo prinašali gradivo tistim, ki ne morejo v knjižnico. Z veseljem, namreč, približamo knjigo vsem, ki iz kakršnegakoli razloga ne morejo v knjižnico.

Uporabnike bomo motivirali za uporabo knjižnice z načrtno promocijo knjižnice in knjižnične dejavnosti. Za ta namen bomo porabljali lastna sredstva in sredstva ustanoviteljev, za namenska sredstva pa bomo prosili tudi donatorje in sponzorje. Menimo, da je promocija knjižnice nujna, saj jo obiskuje zgolj 17 % prebivalcev te doline. Smiselno je in zagotovo tudi v interesu občin, da se proračunska sredstva za knjižnično dejavnost porazdelijo med čim več občanov.

Skrbeli bomo, da bodo knjižnični prostori še naprej urejeni in privlačni. Za uporabnika je zelo pomembno, kako zgleda prostor, kako diši, kakšen je sprejem, ko vstopi v knjižnico.

IX. ODPRTOST ORGANIZACIJSKIH ENOT – načrt odprtosti izposojevališč

Ob praznikih bodo vse organizacijske enote zaprte; zaprte bodo tudi 31.12. Dan pred prazniki bodo knjižnice odprte najdlje do 18. ure.

Julija in avgusta bo v Žalcu poletni delovni čas: ob petkih bo knjižnica odprta do 15. ure, ob sobotah pa bo zaprta. Poletni čas odprtosti bo tudi v občinskih knjižnicah. Le-te bodo zaprte ob sobotah, razen Občinska knjižnica Prebold. Krajevne knjižnice bodo poleti zaprte en mesec – kdaj katera bomo uskladili naknadno (glede na koriščenje dopusta zaposlenih).

Večjih sprememb odprtosti ne načrtujemo, pridržujemo pa si pravico, da izjemoma kakšen dan v enotah izven Žalca zapremo zaradi morebitnih izostankov tamkajšnjih delavcev, če ne bi mogli nadomestiti njihove odsotnosti z obstoječim kadrom (kar pa je zaradi kadrovske podhranjenosti in pogostih bolniških odsotnosti zelo verjetno).

En dan bodo knjižnice zaprte, ko bomo knjižničarji imeli strokovno ekskurzijo in/ali promocijo zdravja na delovnem mestu.

X. DODATNA DEJAVNOST

Organizacijske enote bodo tudi v prihodnje izvajale prireditveno dejavnost – tiste, ki so dobile namenska sredstva veliko bolj pestro in uspešno kot tiste, ki namenskih sredstev nimajo.

Potopise, literarne večere, predstavitve knjig, pogovore z ustvarjalci in podobno bomo izvajali občasno, redno pa pravljичne ure in tematske razstave. Pravljične ure bodo v vsaki enoti najmanj enkrat mesečno. Izvajali jih bodo zaposleni, lahko tudi zunanji izvajalci, glavni namen pa je pridobivanje mladih uporabnikov in z bralno kulturo vzgajanje le-teh. V Žalcu bodo pravljичne urice pod naslovom »Po pravljici diši« vsak zadnji torek v mesecu.

Redno bomo tudi organizirali tematske razstave ob vsakem pomembnejšem datumu: npr. mednarodni dan pismenosti, obletnice rojstev pisateljev, pesnikov in podobno.

Vrsto prireditev in datume bomo s sodelavci dorekli sproti, to pa zaradi ponudbe sprotnih aktualnih dogodkov in zaradi časovne uskladitve z Zavodom za kulturo, šport in turizem Žalec, Zavodom za kulturo, šport in turizem Vransko, ZIKŠT 3 jezera ter drugimi ponudniki in organizatorji podobnih kulturnih prireditev.

Posebno pozornost bomo namenjali večernim klepetom, na katerih bomo razkrivali manj znane lastnosti znanih osebnosti: športnikov, kulturnikov, umetnikov, zdravnikov ...

Ker pa želimo približati knjižnico čim širšemu krogu uporabnikov, bomo gostili tudi razna društva, skupine in posameznike, ki bodo s svojo predstavitvijo oz. predavanji popestrili našo prireditveno dejavnost npr. iz športnega, hortikulturnega, turističnega, zdravstvenega in drugih področij (Utrip domoznanstva). Skratka, s pestro in raznoliko dodatno dejavnostjo bomo skušali pridobivati nove uporabnike, jih v knjižnici zadržati in poskrbeti, da bodo uporabniki imeli dostop do številnih novih znanj in spoznanj. Seveda pa bodo rdeča nit predstavitve knjig in avtorjev. Namen vseh dejavnosti je promocija knjižnice in zadovoljstvo različnih struktur uporabnikov.

V sodelovanju s šolami in vrtci bomo pripravljali predstavitvene ogledе knjižnic, ki bodo del bibliopedagoške vzgoje.

Organizirali bomo pravljčni maraton, in sicer ob Mednarodnem dnevu knjig za otroke, t.j. 2. aprila.

Nadaljevali bomo s projektom Savinjčani beremo, t.j. bralno značko za odrasle. 13. maja 2019 bomo pripravili zaključno prireditev za sezono 2017/18, 20. novembra 2018, ob dnevu slovenskih splošnih knjižnic, pa bomo ponudili v branje nov seznam knjig.

Nadaljevali bomo s projektom Mali Savinjčani beremo, ki smo ga pričeli decembra 2013.

Tudi v naslednjih letih se bomo vključili v projekt Rastem s knjigo.

V sodelovanju z UPI Ljudsko univerzo Žalec bomo izvajali študijsko bralno druženje.

Sodelovali bomo v projektu Priporočamo, ki ga koordinira Osrednja knjižnica Celje.

Vključili se bomo v Slovenski knjižnično muzejski kviz.

Raznim jubilejem se bomo poklonili s priložnostno prireditvijo, razstavo ...

Spremljajoče dejavnosti ne moremo vnaprej vsebinsko in časovno opredeliti – spremljamo tekoče aktualne ponudbe. Le tako lahko zagotavljamo aktualnost in s tem zanimivost. Vstop na vse prireditve bo brezplačen. V osrednji knjižnici bomo imeli vsaj dve prireditvi vsak mesec (razen julija in avgusta), v dislociranih pa vsaj za eno. Seveda smo pri pripravi le-teh skoraj popolnoma odvisni od sprejetih proračunov občin ustanoviteljic

Občinam ustanoviteljicam predlagamo plan prireditev, kot je v prilogi.

XI. IZPOSTAVLJENO, ker je nujno oz. zelo pomembno

Domoznanski oddelek:

- sodelovanje na DEKD,
- nadaljevanje projekta Utrip domoznanstva,
- kontinuirana (neprekinjena) nabava in obdelava knjižnega in neknjižnega gradiva,
- redno pridobivanje gradiva (zapuščin ...),
- intenzivno zbiranje drobnega tiska vseh zaposlenih,
- občasen nakup raritet in antikvarnih knjig,
- nujna digitalizacija domoznanskega gradiva,
- promocija domoznanskega gradiva: zgodbe na Kamri, članki v lokalnih medijih, prireditve na temo domoznanstva, razstave in predstavitve gradiva, izdaja domoznanske monografske publikacije, brošure
- ustvarjanje biografskega leksikona Celjskozasavski.si,
- bibliopedagoške ure na temo domoznanstva,
- terensko in raziskovalno delo,
- vsako leto ena domoznanska prireditve v vsaki od občinskih knjižnic,
- ponatis knjižice Navod o hmeljariji.

Oddelek za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva:

- kontinuirana nabava in obdelava knjižnega in neknjižnega gradiva (brez prekinitev, ki lahko nastanejo zaradi nerednih nakazil),
- sodelovanje pri predstavitev knjig in pogovorih z avtorji,
- katalogizacija.

Oddelek za strokovni razvoj knjižnične mreže:

- večja in boljša koordinacija med enotami in aktivno sodelovanje z domoznanskim oddelkom in oddelkom obdelave in nabave gradiva,
- redni obiski dislociranih enot,
- potrebna bi bila zaposlitev za polni delovni čas.

Oddelek za odrasle:

- naročiti nove naslove serijskih publikacij, ki bi strokovno dopolnjevale zbirko monografskih publikacij,
- uporabnikom ponuditi tuje serijske publikacije v nemškem in angleškem jeziku.

Oddelek za otroke in mladino:

- redno sodelovanje s šolskimi knjižničarkami,
- redno dopolnjevanje seznama zlatih hrušk,
- blazine za pravljicne ure v obliki živali,
- nakup starinske omare za stare knjige,
- nakup novih igrač za otroke,
- razgovor z mladinskim avtorjem,
- naročiti nove, aktualne naslove serijskih publikacij, namenjene otrokom in mladini.

Oddelek za izposajo:

- aktiviranje avtomatskega vračila gradiva na knjigomatu,
- razširitev ponudbe DVD-jev in oznake s piktogrami,
- povabilo bralcem, da pripravljajo Knjižni mesečnik za odrasle ter Knjižni mesečnik za otroke in mladino (seznam desetih knjig, ki jih priporočajo drugim bralcem),
- brisanje članov, ki knjižnice niso potrebovali leto in dan,
- odpis terjatev, starejših od pet let.

Oddelek za razvoj in vzdrževanje računalniškega sistema in gradnjo referenčne zbirke:

- nakup opreme za vzpostavitev samostojnega vračanja gradiva na knjigomatu,
- vključevanje v družbena omrežja,
- stalno posodabljanje zbirke naslovov prejemnikov naših obvestil,
- računalniško opismenjevanje zaposlenih in
- vzdrževanje ter posodabljanje računalniške opreme.

XII. NAČRT INVESTICIJ in investicijskega vzdrževanja

Občinam ustanoviteljicam smo posredovali potrebe po investicijah, kot je razvidno iz priloge.

Zelo nam je žal, ker mobilno omejenim ni omogočen dostop v nekatere knjižnice. Vse pogosteje se zaradi dostopnosti pritožujejo uporabniki Občinske knjižnice Polzela. Kljub temu zanje dobro poskrbimo. Nihče zaradi tega ni prikrajšan za dostop do zelenega gradiva in storitev.

Prostor knjižnice v Petrovčah je še vedno povsem neprimeren. Tudi v Libojah je prostor neprimeren.

Knjižnica je središče kulturnega in informacijskega dogajanja v lokalnem okolju. Prispeva k večanju kakovosti življenja posameznika in skupnosti, krepi pripadnost lokalni skupnosti, povezuje različne življenjske sloge, krepi kulturno življenje, dviguje izobrazbeno raven in razvija pismenost, zato mora s svojo prostorsko in strokovno urejenostjo biti zgladna, da bo privabljala vedno več novih uporabnikov (in jih tudi uspešno zadržala). Nikakor pa ne smemo pozabiti, da je temelj kulturnega dogajanja v lokalnem okolju prav knjižnica in da bo v obdobju gospodarskih težav še bolj potrebna in pomembna. Ljudje smo socialna bitja, zato potrebujemo stik z ljudmi. Le-ta je lahko pogosto tudi rehabilitacija v stresnih situacijah.

XIII. LASTNA SREDSTVA

V letu 2019 načrtujemo lastnih sredstev cca 40.400 € (brez javnih del) – koliko in katere v posamezni enoti je razvidno iz priloge. Večino bomo vložili v dejavnost in izobraževanje, nekaj pa bomo porabili za delovno uspešnost (iz nejavnih prihodkov), seveda skladno z obstoječo zakonodajo in finančnimi zmožnostmi.

Članarine za mlade do 18. leta ne bo, prav tako bodo plačila članarine oproščeni brezposelni in ljudje z več kot 80% invalidnostjo. Še vedno pa bomo bralcem dali možnost, da z utemeljeno vlogo zaprosijo za znižanje finančnih obveznosti (skladno s Pravilnikom o obravnavi vlog za znižanje zamudnine).

Ne podpiramo brezplačnih vpisov, s katerimi so se promovirale nekatere knjižnice ob prazniku slovenskih splošnih knjižnic. Menimo namreč, da so brezplačni vpisi na določen dan diskriminatorni do članov in da nikakor niso primerljivi z enkratnim brezplačnim ogledom muzeja na noč muzejev. V tem primeru gre za enkratno vstop, brezplačen vpis pa pomeni celoletno boniteto.

XIV. ZAKLJUČEK

Knjižnice so preživele številne zgodovinske dogodke. Skozi zgodovino so obstale in ostale. Pa ne le to – postajajo vedno bolj pomembne pri zadovoljevanju kulturnih in informacijskih potreb ter graditvi socialnih stikov. So prostor vseživljenjskega učenja, ki je z nekaterimi storitvami uporabnikom na voljo vse dni v tednu 24 ur na dan.

Knjižničarji poleg potrebnega znanja in izkušenj premoremo toliko srčnosti, prijaznosti in empatije, da naredimo naše knjižnice vedno bolj privlačne za vse vrste uporabnikov, saj se njihovo število še vedno povečuje. Ne omejuje nas opis del in nalog, niti delovni čas.

Zavedamo se naše odgovornosti do vseh, ki stopajo v stik z nami. Znamo priskrbeti knjigo, četudi je v danem trenutku nimamo, izmed poplave informacij znamo uporabniku ponuditi tisto, ki jo potrebuje ...

Verjamemo v moč knjižnic. V to nas prepričajo odzivi in zgodbe naših uporabnikov. Včasih ni treba veliko pa je obojestransko zadovoljstvo popolno.

Dostop do knjižničnih storitev je pravica državljanov. Izvajanje knjižnične dejavnosti in dostopnost knjižničnih storitev je pomembna za nadaljnji razvoj države in njenih državljanov, saj omogoča uresničevanje demokratične pravice do informiranosti in vseživljenjskega izobraževanja.

Knjižničarji se zavedamo, da je prosti čas vedno bolj dragocena dobrina, zato so naše aktivnosti usmerjene v njegovo kakovostno zapolnitev. Prisluhujemo različnim ciljnim skupinam, vedno bolj tudi uporabnikom s posebnimi potrebami.

*Eden najpomembnejših slovenskih avantgardistov Srečko Kosovel je zapisal: »**Kultura mora biti, na kateri mora sloneti naša politika, ne pa obratno.**« Ta misel je naša želja in upanje, da bomo uspeli ohraniti, kar smo dosegli.*

Priloga:

- Finančni plan za leti 2019*
- Načrt prireditev za leti 2019*
- Načrt investicij in investicijskega vzdrževanja za leti 2019*

*Direktorica:
Jolanda Železnik*

Program dela (vsebinski in finančni) je potrdil svet zavoda na seji, ki je bila 12. 12. 2018.

*Predsednica sveta:
Valerija Jerman*

Žalec, november 2018